

IZHAJA VSAK DAN

Ob nedeljah in praznikih ob 5, ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične številke se prodajajo po 3 nov. (6 stot.) v mnogih lokacijah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele številke po 5 nov. (10 stot.)

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. Spornice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnjaja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačilno in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljske izdaje „EDINOSTI“ stane: 100 oboj. leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Neprilagojena pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino oglaševanja in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom) Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti številka 20.

Poštno-hranilni račun številka 841-652. TELEFON št. 11-57.

Splošno prodiranje bolgarske armade.

Boji na vsej srbski in grški fronti. - Gjevglji v bolgarskih rokah.

Vojna formalno še ni napovedana.

Srbska skupščina.

Pašićev ekspozé. Prve brzojavke o bolgarskih operacijah.

BELGRAD 30. (Srbski tiskovni urad „Edinosti“) Danes ob 10 dopolne je dobil ministrski predsednik Pašić tekom debate v skupščini iz Skoplja prvo obvestilo o novih bolgarskih napadih na srbske pozicije. Po desetih urah so bila objavljena prva poročila, glasov katerih so nocoj ob 2 ponoči Bolgari napadli srbske predstraže pri Štipu, ob tridesetih na 10 prilekli streljati s topovi in kmalu nato naskočili Srbe na vsej liniji Retka-Bukva-Zlatovo-Nevkazik. Ravnotako so napadli Srbe pri Balančovu, hoteč razbiti železniško progo pri Gjevglju. Iz poročila vrhovnega poveljstva je razvidno, da je to dokaz, da so pričeli Bolgari vojno, ne da bi jo napovedali, Srbi so jo sprejeli. Po prvih vestih so Bolgari pričeli že pred večerjem napadati srbske predstraže pri Štipu, a so bili odbiti.

Ob 2 popoldne je došla nova vest iz Skoplja, da so Bolgari nocoj in danes zjutraj izvršili napad tudi na cel grški fronti. Na srbski strani traja boj na celotni od izviru Zletovske reke do Štipa. Bitke se udeležujejo velike mase pehote in artilerije. Merodajni krogi smatrajo, da se je vojna že dejansko pričela, ker se ne ve, kako se naj boji ustavijo. Vendar pa splošno prevladuje prepričanje, da vojna ne bo preprečila diplomatske akcije v Petrogradu.

Srbska kabinetna kriza bo rešena jutri, po glasovanju v skupščini. General Božanović ostane vojni minister, iz kabineta izstopi le justični minister Poličević.

Včeraj se je vršila seja staroradikalcev, na kateri je podal ministrski predsednik Pašić zadovoljujoče izjave. Izjavil je, kakor se zatrjuje, da je trdno prepričan, da bo Rusija rešila povojno za Srbijo. Na vprašanje, če postane reka Vardar meja, je Pašić odgovoril, da upa, da bo meja še močnejša.

Za današnjo sejo skupščine je vladalo velikansko zanimanje in je bila z napetostjo pričakovana. Že ob 8 zjutraj so bile galerije popolnoma napolnjene občinstva. Seja se je pričela okoli 9. Takoj začetkom seja je ministrski predsednik Pašić odgovarjal na razne interpelacije, nakar je rekapituliral diplomatska pogajanja in pojasnil, da obstoji razlika med srbskim in bolgarskim stališčem v tem, da zahteva Srbija brezpogojno demobilizacijo, sestanek ministrskih predsednikov, direkten poskus sporazuma, revizijo pogodbe in razsodbo na podlagi revizije pogodbe, docim Bolgarska noče o tem ničesar slišati. Rusija je predlagala, da naj se obe vladi pogajata potom svojih ministrskih predsednikov in sicer v Petrogradu, ruska vlada pa je za slučaj nesporazuma pripravljena prevzeti razsodništvo, da v principu sprejme razsodbo, a ne na podlagi pogodbe.

PODLISTEK.

Izobčenka.

Kriminalni roman.

Iz angleščine prevel Ivan Dolenc.

— Da, gospa, to menim.

— Povejte mi vse — je rekla — vse, od začetka. Morda pa se le motite.

— Ne, ne motim se, gospa — je odgovorila gospa Trentova odločno in je začela potem pripovedovati celo stvar prestrašeno poslušajoči Pavlovi materi.

— Zdi se mi, da kar več ne more biti brez nje — je rekla. Obšel jo je in me plačal za to, da naj jej stremžem kakor kaktus princeznji. Upam, da nisem storila nič slabega, da sem vam prišla pripovedat te stvari; sem se pač bala, da bi se ne zgodilo kaj hudega.

— Hvala vam, gospa Trentova, da ste mi prišla povedat — je rekla gospa Challisova, ko je gospa Trentova vstala — in vas le prosim, da molčite o vsem tem.

Spremila je gospo Trentovo do vrat in se vrnila potem v obednico. Sama sebi ni verjela in pritiskala si je roko na čelo, da se prepriča, da ne sanja.

Nahajala se je v strahovitem labirintu,

Če obe vladi ostaneta pri svojem stališču, ne more priti do razsodbe.

Toda car noče sprejeti nikakih pogojev in težkoče obstoje tudi v tem, ker z rešitvijo o veljavnosti stare pogodbe še niso rešena vsa sporna vprašanja. Bolgarsko-grški spor se ne more oddvojiti od srbsko-bolgarskega, ker so vse balkanske države v zvezi in so se vse štiri države zavezale, da preprečijo napad bodisi od katerikoli strani. Vse štiri države so se obupno bojevale in Turčija je vsem štirim skupno odstopila ozemlje. Glavno je: vsa vprašanja se morajo razpravljati in reševati zajedno in istočasno. Če bo sestanek ministrskih predsednikov v Petrogradu nemogoč, pripadejo vsa zavezniška vprašanja razsodbi. Srbska vlada je prepričana, da se bo razsodilo o sporu na široki podlagi in z višjega stališča, da se bo razsodilo na podlagi vseh podatkov, ki so sprejemljivi pogodbo in da se izroči rešitev srbsko-bolgarskega spora takrat, kakor rešitev grško-bolgarskega spora. V Petrogradu je bil poslan obširen memorandum o srbskih zahtevah in razlogih. Sprejemši poziv na rusko razsodišče, srbska vlada izjavlja, da stoji na istem stališču, ki je bil že označen v znamenju ekspozé.

Te Pašičeve izjave se vzbudile v skupščini veliko odobravanje večine.

Nato je govoril nacionalist poslanec Ribarac, ki je očital vladi, ker ni že poprej prisilila Bolgarsko na revizijo stare pogodbe in ker ni proklamirala aneksije osvojenega teritorija. Zato stavi predlog, v katerem pozivlja vlado, naj ukrene vse potrebne korake v smislu aneksije. Naprednjak Marinović je kritiziral dosedanje neodločnost vlade. Ne stavi nobenega predloga. Samostalec Drašković je predlagal dnevnini red, enak onemu, katerega je sprejela skupščina ob priliki ekspozéja. Minister Ljubo Jovanović je označil neodločnostne življenske interese Srbije in dokazal, da zapadna Macedonija ni bolgarska in da nimajo tam Bolgari nobenih kulturnih in zgodovinskih spomenikov.

Jutri se bo seja nadaljevala in vršilo tudi glasovanje. Najbolj verjetno je, da prode resolucija poslanca Draškovića, kakor zadnjič. Pašić dobi pooblastilo za Petrograd, a s pogojem, da ne sme izdati življenskih interesov Srbije, označenih v ekspozéju.

Nocoj ob pol desetih je nenadoma prišel semkaj prestolonaslednik Aleksander, zjutraj pa princ Gjorgje. Včeraj je bil Pašić pri kralju in mu je referiral isto, kakor danes v skupščini. Črnogorski ministrski predsednik, general Vukotić, je včeraj in danes posetil Novakovića, Pačua in Pašića, pri katerem je bil tudi na kosilu.

Prve brzojavke iz Skoplja.

BELGRAD 20. (Kor.) Iz uradnega srbskega vira se poroča: Iz Skoplja sta došli danes dve brzojavki sledečce vsebine: Prva brzojavka se glasi: Bolgari so danes ob 2-10 ponoči napadli naše čete v smeri proti

iz katerega ni znala izhoda. Bila je le vesela, da ni sprejela gospe Trentove v salonu, kjer bi bila gotovo pripravljala vso stvar pred obema mladima damama.

— Upam, da Elza ne izve vsega tega — si je mislila, a komaj je pomislila to, se je zastor že razdelil in Elza Daintreejeva je s stisnjenimi ustnicami in trdim izrazom v svojem bledem licu stala pred njo.

— Elza! — je vzključila prestrašeno.

— Da, jaz sem tu!

— Prisluškova! —

Občutek zaničevanja je zazvenel iz glasu stare gospe, ko je izpregovorila to besedo, toda gospodična Daintreejeva se ni zmenila za ta očitek.

— Nisem imela namena, da bi prisluškovala — je rekla mirno. — Ko ste prišli semkaj z ono osebo, sem ravno hotela oditi in sem mislila, kaj pač zadržuje vašega sina, da ga ni semkaj. No, ne smela bi biti radovedna — je dostavila s kratkim posmehom; — vzrok je jasen. Slišala sem, kako se je spravljalo njegovo ime v zvezo z neko žensko in sem postala, da bi slišala, kaj se govori. Imela sem pravico, da izvem.

— Ne čujem vas rada, da govorite tako, ljubo dete — je rekla gospa Challisova nežno. — Zelo obžalujem, da ste morali slišati, kar se je govorilo tukaj. Prepričana sem, da mora biti kaka zmot,

Štipu. Ob 3-20 so zagrmeli prvi topovi, nakar se je v zgodnjih jutranjih urah pričel napad na Retko, Putko, Zletovo in Neokazik. Boj se bil na vsej črti.

Drugi brzojav se glasi: Bolgari so danes ponoči napadli srbske čete pri Valandovu z namenom, da osvoje važnejše pozicije.

Oba napada z bolgarske strani pričata, da je pričela Bolgarska vojno brez napovedi.

BELGRAD 30. (Izv.) Tretji brzojav, ki je prišel iz Skoplja iz glavnega srbskega stana se glasi: Bolgari so pričeli z napadom tudi na vsej grški fronti. Na srbski strani divja boj, ki se je pričel ponoči, od izviru Zletovske reke do Štipa. Podrobnosti še manjkajo. Boja se udeležujejo na obeh straneh velike mase vojaštva in artilerije.

Prva bolgarska poročila.

SOFIJA 30. (Kor.) Bolgarski glavni stan je dobil te dni obvestilo, da so Srbi ob železniški črti Krivo'ak blizu Veleša in okoli postaje Udovo koncentrirali močne oddelke pehote in konjenice. Srbske čete, ki se nahajajo med Zletovom in Štipom so včeraj iz velike bližine napadle bolgarske predstraže in se polagoma pomikale naprej. Bolgari so pričeli odgovarjati na srbsko streljanje, nakar se je razvil hud boj, katerega izid še ni znan.

Tudi z Grki so se Bolgari te dni ponovno spopadli. Severno od mesta Elevera so močni grški oddelki z vso silo naskočili Bolgare, ki so se pomikali proti Hemaltosu in Orluku. Prišlo je do ostrega spopada, o katerem še ni rezultata.

SOFIJA 30. (Kor.) Bolgarski glavni stan je bil danes ponoči obveščen, da so včeraj ob 8 zvečer Grki z veliko vehimenco napadli bolgarske čete pri Pravišti. Ko so Bolgari dobili ojačenja, so se postavili v bojni red in z bajonetnim naskokom pognali Grke v divji beg. Bolgari so nato prodrli do Elevera in mesto zažgali. Še huji je bil grški napad na liniji Moštijan-Hemaltos in je imel najbrže namen, uničiti železniško zvezo med Serosom in Dramo. Bolgari imajo na tej liniji dovolj vojaštva; rezultat boja še ni znan.

Bolgarski načrt. — Vtis v Belgradu.

DUNAJ 30. (Izv.) Če se v zadnjem trenutku še ne zgodi naravnost kak čudež, je vojna med zavezniški nezgodna, dejansko se je skoraj že pričela. Poročila iz Sofije in iz Belgrada potrjujejo, da se je tako na srbsko-bolgarski kakor grško-bolgarski fronti razvil precej oster boj. Bolgarska poročila pravijo, da so boj izzvali Srbi, češ da so oni napadli bolgarske pozicije, belgrajska poročila pa zatrjujejo, da so Bolgari napadli in da je le brezvestnost bolgarskih vojaških krogov zakrivila dogodka, ki groze izzvati pravo vojno. Konstatirati je, da niso bolgarske brzojavke na sebi pečat ne-

— Ne, nikake zmote ni — je odgovorila Elza ledeno hladno. — Sicer sem pa zelo vesela, da me je slučaj pripeljal semkaj, da sem slišala vse to. Lahko bi bila izvedela stvar, ko bi bilo prepozno.

— Ljubo dete, kaj mislite s tem? — je vprašala gospa Challisova vznemirjeno. — Pa vendar ne storite ničesar, dokler ne izvemo več?

— Jaz ne dvomim niti najmanj, da je interesantna dogodbica, ki smo jo čuli, resnična do zadnje črke. Saj me oprostite, če odidem sedaj v svojo sobo. Gradiva za premišljevanje imam dovolj za ves večer. — In odšumela je s ponosno dvignjeno glavo skozi vrata.

Trinajsto poglavje.

Odločilen korak.

Gospodična Daintreejeva prihodnjega jutra ni prišla k zjutru in je gospa Challisova poslala svojo služkinjo k njej, da bi jo vprašala, ali želi zajtrkovati v svoji sobi. Odgovor je bil silno hladen.

— Gospodična Daintreejeva bi bila hvaležna za čašo čaja; — več ne želi.

Lucy je je ualila čaja, dodala nekaj slaščic in poslala v Elzino sobo.

— Kaj se dogaja, mama? — je vprašala, ko je služkinja odšla s čašo. — Ali so to le mušice, ali pa je morda Elza bolna? — Vem, da se je snoči razjezila za-

resničnosti. — Vsi dosedanjí spopadi so se namreč vršili na srbskem teritoriju in je torej nemogoče, da bi bili Srbi napadalci. Bolgarsko postopanje kaže, da se hočejo Bolgari polastiti desnega brega Vardarja, kjer so najvažnejše macedonske pozicije, pasti pri Štipu Srbom ob bok in tako onemogočiti njih prodiranje proti krivi Palanki in Sofiji, pri Gjevglju razbiti zvezo med grško in srbsko armado in tako Grke popolnoma izolirati od Srbov.

Zadnji načrt se je, če so poročila resnična, Bolgarom že posrečilo. Iz Soluna so namreč danes došle vesti, da je brzojavna zveza med Solunom in severno Vardarsko dolino že prekinjena, da je železniški promet preko Gimendže ustavljen in da so Bolgari že zasili mesto Gjevglje, iz katerega so se morali Srbi, ker so bili Bolgari v veliki premoči, umakniti.

Iz Belgrada došla poročila zatrjujejo, da vlada tam velikansko razburjenje. Vse je prepričano, da pomenijo sedanji boji začetek vojne. Zanimivo je tudi, da sta prispela danes v Belgrad oba kraljeva sina, Aleksander in Gjorgje.

Kakor bomba so došle vesti z južne meje v sejo skupščine, baš v trenutku, ko je imel Pašić svoj ekspozé. Pašić je ravno poudarjal, da je Srbija pripravljena, brezpogojno se ukloniti ruski zahtevi po razsodišču, a s pristavkom, da mora Rusija varovati vitalne interese Srbije in da treba izgovoriti razsodbo na širši podlagi kakor določa srbsko-bolgarska podlaga. Z ozirom na alarmujoče vesti, je Pašić končal svoj govor prej ko ga je mislil, nakar se je po seji skupščine takoj vršila izredna seja ministrskega sveta.

Situacija na Balkanu je za slučaj, če do pride tudi formalno do vojne, sledeča: Proti Bolgarom stoji Srbija ojačeni s Črnogorci in Grki, na drugi strani pa Rumuni, ki groze vstopi v bolgarsko ozemlje. Tudi Turčija se obnaša zelo sumljivo. Bolgarska se silno trudi, da pridobi Rumunijo za nevtralnost in zatrjuje se, da ji je že ponudila novo korekturo meje, ki naj bi šla od Turtukana ob Donavi do Bačika ob Črnem morju.

Kako se bo sedaj situacija razvila, je nemogoče prerokovati. Pašić je ravno nameraval odpotovati v Petrograd, kjer je že bilo vse pripravljeno za konferenco ministrskih predsednikov, ki se pa najbrže sedaj ne bo vršila.

DUNAJ 30. (Izv.) Tukajšnji bolgarski poslanik Salabašev izjavlja v „Neue Freie Presse“, da so Srbi in Grki napadli Bolgare in da očitno ravna po skupnem načrtu, s katerim so hoteli Bolgare iznenaditi.

Novo razsodišče.

PARIZ 30. (Izv.) Iz grškega vira prinašajo francoski listi vest, da ni izključeno, da pride do drugega razsodišča, kakor so si ga zamislili Srbi in Bolgari. V dogodka hočejo namreč poseči vse velesile in verjetno je, da bosta Rusija kot zaupnica trojeve sestavi tribunal, kateremu bo določilo predsednika haaškega razsodišča.

Splošno prodiranje bolgarske armade.

ATENE 30. (Izv.) Uradno se poroča: Bolgarska armada je pričela danes

radi nečesa. Morebiti je vso noč premišljevala o tem in jo sedaj boli glava.

— Ne, mamica! Povej mi resnico. Saj veš, da mi jo končno moreš povedati; torej povej. Ali jo je Pavel razžalil?

— Mislim, da bi ne smela govoriti o tem — je rekla gospa Challisova v svoji zadregi, ki pa se je navadno končavala s tem, da je povedala Lucy vse, kar se je zgodilo.

— Ne verjamem tega — je rekla mlada deklica ogorčeno.

— Dete moje, resnica je, o tem ni dvoma — je odgovorila gospa Challisova. — Gospa Trentova je pametna, vestna žena in bi kaj takega ne trdila brez povoda. Poleg tega pa se popolnoma sklada z onim, kar mi je pripovedoval doktor Courtney.

— Stvar je vendar čudna. Če je hotel Pavel pomagati oni ženski, zakaj je ni privedel k nam.

— Jaz ne vem prav ničesar — je rekla gospa Challisova obupano. — Vse se mi zdi tako neverjetno, a Elza je seveda silno užaljena.

— Kaj storiš vendar, mama?

— Pošljem nemudoma po Pavla. Danes ima prost dan in mislim, da njegova beseda poljsni vse.

— To tudi jaz mislim. Elza ima zelo čuden temperament.

(Dlje.)

s splošnim prodiranjem proti grškim in srbskim pozicijam in sicer v smeri proti Meokovu, Bogdancem in Gjev-gjeli. Gjev-gjeli se že nahaja v bolgarskih rokah. Bolgarska armada je dalje odrezala grške čete, ki se nahajajo pri Eleverti in napadla grški detašma v dolini Musteni. Grški oddelki se je moral umakniti. Pri Eleverti je bilo včeraj slišati živahno kanonado.

Ob 4 zjutraj so pričeli Bolgari severno od Bogdancov obstrejevati levi Vardarski breg. Trije regimenti, ki so prišli iz Dojrama, so napadli grške predstraže pri Meokovu. Bolgarska artilerija obstreljuje srbske utrdbe na levem in desnem bregu Vardarja. Cesta Karasuli-Kilindra se nahaja v bolgarskih rokah. En bataljon je napadel grške pozicije pri Nigriti. Ob 8 in pol zjutraj so pričeli Bolgari operirati proti jezuru Blagovica.

Dosedanjim operacijam bolgarske armade ni pripisovali posebnega strateškega pomena. Vest, da je Bolgarska tudi formalno že napovedala vojno, se ne potrjuje.

Zvečer se je sestel grški ministrski svet k izredni seji, na kateri je skleplil v Sofiji najostreje protestirati proti nezastlitanemu in mednarodno pravo krščenju postopanju Bolgarov.

Obupen boj za Gjev-gjeli.

SOLUN 30. (Kor.) Od danes zjutraj se vrši v bližini Gjev-gjeli krvav boj med Srbi in Bolgari, v katerega so zapleteni 4 polki. Železniški promet preko Gimendže je prekinjen. Podrobnosti manjkajo.

SOLUN 30. (Kor.) Iz pristojne stran se potrjuje, da so bolgarske čete danes do poldne, potem ko so se Srbi umaknili pred bolgarsko premočjo, zasedle Gjev-gjeli.

PARIZ 30. (Izv.) Tukajšnji listi pri-najajo podrobna izvirna poročila o boju za Gjev-gjeli. Srbi so naravnost obupno branili mesto, a njih število je bilo veliko premajhno. Ko so uvideli, da je vsak odpor zaman, so tri-krat s hrabrim bajonetnim nasko-kom naskočili Bolgare in jih vse trikrat vrgli z mesta. Ko so Bolgari dobili končno še večja ojačenja in je tudi artilerija otvorila silen ogenj na srbsko posadko, so se morali Srbi valed prevelike bolgarske premoči umakniti in zapustiti mesto.

Grško brodovje odplulo pred Eleverti.

SOLUN 30. (Kor.) Agence d' Athenes javlja: Grško vojno brodovje je dobilo ukaz, naj nemudoma odpluje iz Tsagezija pred Eleverti.

Kralj Konstantin odpotoval v Solun.

ATENE 30. (Kor.) Agence d' Athenes poroča: Kralj Konstantin je odpotoval v Solun.

General Hesapčev odšel iz Soluna.

SOLUN, 30. (Izv.) Bolgarski general Hesapčev je zapustil Solun. Grki so razoro-žili one bolgarske čete, ki se še nahajajo v Solunu.

Rumunija.

SOFIJA, 30. (Izv.) Danes je dr. Danev Konferiral z voditelji opozicije. Zatrjuje se, da je vlada ponudila Rumuniji linijo Turtu-kan-Balčik in odposlala na Dunaj bivšega ministra Malinova, v Pariz pa bivšega mi-nistra Genadjjeva, da intervenirata Bolgarski v prilogo.

DUNAJ 30. (Izv.) V rumunskih diplo-matičnih krogih se zatrjuje: Rumunija je na vsak način odločena poseči v teh dogodkov na Balkanu. Če se izkaže, da so Bolgari napadli Srbe in Grke, bo rumunska armada takoj vpadla v Bolgarijo, če pa se izkaže nasprotno, tedaj bo Rumunija šele tedaj stopila v akcijo, če bodo bolgarski uspehi pre-nevarni zanjo.

DUNAJ 30. (Izv.) Bivšega rumunskega poljedelškega ministra Filipca je dunajski „Zeit“ naprosila, naj se izjavi o političnem položaju v Rumuniji. Filipcu je odgovoril s sledečo brzojavko: „Po baskerotu naše politike, katerega je povzročila Avstrija, ki smo jo 30 let lojalno ubogali, dokler nas ni pustila na cedilu, sem prisiljen, da se umaknem iz političnega življenja“. Filipcu je eden izmed voditeljev rumunskih kon-servativcev.

Volitve na Gališkem. Rusinski vspehi.

DUNAJ 30. (Izv.) Danes so se pričele na Gališkem volitve in sicer v kmetški ku-riji. Velik uspeh so dosegli Rusini, katerih mandati so se zvišali od 22 na 32 in sicer na škodo t. zv. podoljskih konservativcev. Med Poljski se je bil ljut boj. Poljska Ljud-ska Stranka je zgubila par mandatov; novo-ustanovljena klerikalna stranka si je pribo-riala pet mandatov. V clem je dosedaj iz-voljen 52 pristahev volilne reforme: Rusinov, poljskih demokratov, Starorusinov in t. zv. poljskih, krakovskih konservativcev. Na-sprotniki volilne reforme so si priborili do-sedaj šele 22 mandatov.

Nemška brambna predloga sprejeta.

BERLIN 30. (Izv.) Rajhstag je na svoji današnji seji tudi v tretjem čitanju sprejel novo brambno predlogo.

Senzacijonalna aretacija v Puli.

Pula, 29. 6. 1913.

Kakor smo Vam že javili telefoničnim potom (glej nedeljsko izdanje „Edinosti“), sta bila tu predvčerajšnjim aretirana poštni mojster Nicolich in restavrater Savo Jovanoviča (ne Ivančevića). Dobljene informa-cije nam potrjujejo, da gre v tej aferi za hud političen delikt — izdajstvo. Nicolich je tudi priznal, da je pomeveril iz poštna blagajne znesek 40.000 K.

In kakor smo Vas avizirali že zadnjič: afera se širi. Včeraj sta bila aretirana tu brata Schmutz. Eden teh je narednik pri 5. do-mobranskem pešpolku; govori se, da je are-tiran baje tudi neki stotnik. Schmutza so aretirali v vojašnici, ko je stopil iz — av-tomobila.

Včeraj je prispel semkaj iz Gradca neki stotnik generalnega štaba in ne avditor, kakor je krivo poročal „Polaer Tagblatt“. Tudi je pisal ta list, da poštni urad ni bil k. k. Postamt, temveč Postablage. Pošta je c. k., le da niso vsi nameščenci c. k. Nico-lich je bil viši poštni mojster na c. k. pošti.

Omenjeni stotnik je došel semkaj, da je na razpolago policiji kakor izvedenec. Tudi poštna uprava je brzojavno poklicala izve-dence, da preiščejo poštno blagajno in račune.

Pri Nicolichu in Jovanoviču je zaplenila policija obteževalnega gradiva baje radi špi-jonaže. Pri poslednjem so našli tudi neko dolžno pismo, glasom katerega je nare-dnik Schmutz temu posodil 5000 kron. Sploh je Schmutz skrajno potraten ži-vel in kar razmetaval s stotaki, da se je vse čudilo, od kje neki dobi denar za tako živ-ljenje. In to že par let sem. Zagoneška bo menda kmalu rešena. Govori se tudi o mož-nosti nadaljnjih aretacij. To vam je torej res prava senzacionalna afera. Skrbeli bomo, da bodo čitatelji „Edinosti“ dobivali nadaljne informacije, seveda, v kolikor bo stvar do-voljena z ozirom na preiskavo, ki se bo višila gotovo z vso strogostjo.

V svrhu preiskave je dospel iz Ljub-ljane en avditor, da je istotako na razpolago policiji. Aretiranec Nicolich je baje izpovedal, da je v teku treh let izročil naredniku Schmu-tzu znesek 32000 kron, kar ta poslednji tudi priznava. Obadva trdita, da je bilo to le posojilo. Seveda je to čudno, da bi ubog uradnik, ki je poln otrok, iz samega prija-teljstva — kakor pravi on — posodil komu tako velik znesek. In v tem tiči ravno za-gonetka. Nicolich priznava namreč, da je — kakor smo že javili — pomeveril čez 40.000 kron uradnega denarja. Med tem pa je revizija poštna blagajne ugotovi-la, da ne manjka nič. Sedaj so na delu računski uradniki, da ugotove, da-li morda vendar ne manjka kaj denarja. Da je prišlo do tega, je kriva vojaška oblast. Po-licija je namreč že pred mesecem doli — to pa radi silno razkošnega življenja narednika Schmutza — poslala vojaški oblasti noto, v kateri jo opozarja na potratno življenje Schmutzovo in omenja tu, da je ta vedno v ozkih stikih s poštnim mojstrom Nicolichem. Mesto pa, da bi bila ta oblast takoj priprla Schmutza in uvedla preiskavo, je pozvala le Nicolicha in ga vprašala, če je res on dajal Schmutzu toliko denarja, kakor ta iz-javlja. Nicolich je seveda pozneje v spora-zumljenju s Schmutzem potrdil to, na kar je stvar mirovala. Videč, da vojaška oblast noče ničesar ukreniti in da Schmutz nadalje zapravlja, je začela policija sama postopati proti Nicolichu, ga aretirala in dala poštni urad zapreti. Sedaj še le je vojaška oblast dala aretirati oba brata Schmutza (mlajši brat je namreč prostak pri istem domobran-skem polku). Ali imela sta mesec dni časa, da sta se dogovorila in uničila eventualno kompromitujočo ju korespondenco. Doka-zov za špijonažo je le malo. Le vprašanje provenienčne denarja bi utegnilo podati kak dokaz. In pa okolnost, da je tretji brat Schmutz, ki je bil nameščen pri občini, pred par tedni izginil iz Pule in se baje nahaja na potu v Ameriko, je pri policiji vzbujala sum. V tej aferi je kompromitiranih tudi več gos-podov, ki so bili stalni gostje Schmutza. Policija in vojaški organi napenjajo vse sile, da rešijo to zapleteno uganko.

III. zlet Trž. sokolske župe

Pozdrav staroske SSZ.

Navdušenje, ki se je polastilo občini-stva ob nastopu naraščajo, je potrajalo te-kom vseh nastopov, a gotovo pa je doseglo svoj višek ob krasnih besedah, ki jih je izpregovoril telovadski črti, zbrani na te-lovadišču, in vsemu občinstvu, starosta Slovenske Sokolske Zveze, brat dr. Ivan Oražen.

Pozdravljal je naše Sokolstvo v imenu Zveze in slavil njegovo vneto, res pristno sokolsko delo, potem pa nadaljeval:

Bratje Sokoli! Vztrajajte torej na tem potu, ki ga vam začuje vzvišena misel so-kolska, saj vas ta pot vodi k najlepšemu smotru: ko stopite v svet kot možje in žene, da bodete v čast in ponos svojemu sloven-skemu narodu.

Drugič smo se že zbrali tu na prijaznih slovenskih Opčinah, da manifestiramo za sokolsko idejo bratstva, enakosti in svo-bode, in res sijajna je ta naša manifesta-cija, kakor je tudi potrebna. Saj je slovenski narod že skoraj pozabil besedo svobode, kajti zapihal je preko njega mrzel sovražen veter od severa in zapada in zaslužiti so hoteli popolnoma naš slovenski narod. In že so se veselili, naši sovragi, da bo konec našega naroda. Toda motili so se.

Vzklik je v našem narodu rešilna so-kolska ideja, ki dviga zopet narod k svo-bodi in zato bodi na vas bratje, da razšir-jate to idejo v narodu, kajti moč naših so-vražnikov raste od dne do dne in njihove grabežljive roke se stezajo vedno poželjiveje po naši lasti. Treba je napora vseh naših moči, da se obranimo. A vi, bratje, se ne strašite truda in dela! Zgled naj vam bodo naši jugoslovanski bratje, ki so dolgi 500 let ječali pod težkim turškim jarmom, katerim je razdeljal hišo ljuti Turek, pod katerim ni bila varna nikdar čast njihovih hčera in žena. Vse jim je vzel kruti sovrag, a nečesa jim ni mogel odvzeti — ljubezni do svojega naroda. Ves svet jim je danes priča, kako so se dvignili v tej ljubezni do svojega naroda in vrgli ob tla stoletnega trinoga. Pevajoč pesem so šli v boj, smrti se niso ustrašili, s smehljajem na ustnicah so padli v kruti borbi za svobodo svoje domovine.

Takih žrtve ne zahteva od nas naša domovina, zahteva pa dušnega in telesnega dela, da dvignemo naš narod.

Sirite torej vzvišeno sokolsko idejo po vsej svoji domovini, da ne bo v njej niti vasice, kjer ne bi živela ideja bratstva, ena-kosti in svobode. Če bomo delali tako, te-daj napoči gotovo tudi našemu narodu lepši dan, ko se zbere na teh divnih slovenskih Opčinah vse slovensko, vse slovansko So-kolstvo, da odkoraka tja dol v slovenski Trst, da bodo ponovno vihrale slovenske zastave po tržaških ulicah in bo odmeval tržaški tlak od trdih sokolskih korakov!

V to ime vam vsem bratski na zdar!

Po govoru, ki je pobudil viharje vdušev-ljenja se je pričela

telovadba na orodju,

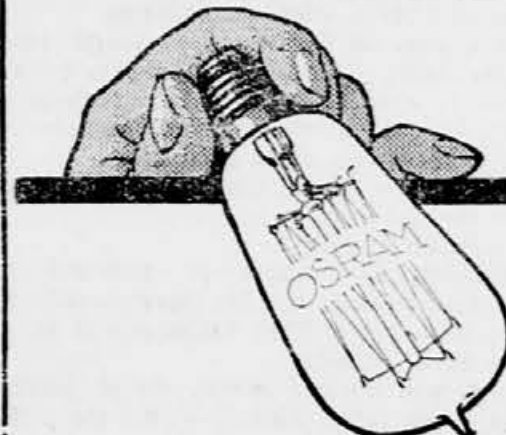
pri kateri je sodelovalo v 14 vrstah članstvo v Tržaški sokolski župi včlanjenih sokolskih društev, oziroma odsekov: Barkovije, Ko-men, Mavhlinje, Opčine, Rojan, Sežana, Skedenj, Trst in Vrleta. Telovadilo se je na 5 drogih, 5 bradijah, 2 konjih ter eni kozli in krogih.

Strokovno oceno te telovadbe prepu-ščamo strokovnjakom v strokovnih glasilih, vendar pa naj konstatiramo, da smo tudi kot nestrokovnjaki opazili znaten napredek napram lanskemu zletu, kar se je posebno opazilo v discipliniranem pristopu k orodju in odstopu, a tudi pri vajah samih. Obča-nstvu so gotovo najbolj ugajale vaje na drogih, a strokovnjak bo gotovo dajal pred-nost težkim in z vso eksaktnostjo izvedenim vajam na bradiji in krogih. V clem je na-stopilo 120 telovadcev, kar je gotovo lepo število, ki bi pa moglo biti z ozirom na obseg župe — saj sam Trst šteje gotovo nad 70.000 Slovencev — še znatno višje. Vsekakor smemo gojiti trdno nado, da bo letošnji zlet pobudil in marsikaterem trža-škem Slovincu željo, da se pridruži naši vili sokolski telovadni črti, in da se pri-hodnje leto znatno pomnoži, podvoji število telovadcev.

Naravnost burno odobravanje so nato žele vaje obeh

vzornih vrst

Gorenjske sokolske župe, ki je nastopila na drogu, in one Tržaške župe na bradiji. Tu se je posebno pokazalo, da kake dovrš-čnosti dojava vztrajno smotreno delo v telo-vadnici in ta nastop res lahko rabi za vzor vsemu našemu Sokolstvu, na katerega naj gleda pri svoji vadbi, da se mu približa čim bližje, da ga celo prekosl.

Zakaj naj se uporabljajo samo

Osramove svetiljke

z vlečeno svetilno žico?

1. „Osramove“ svetiljke z vlečeno svetilno žico imajo nezlomljivo sve-tilno žico.
2. „Osramove“ svetiljke z vlečeno svetilno žico prihranijo 70 % toka.
3. „Osramove“ svetiljke z vlečeno svetilno žico dajo briljantno, čisto belo luč.

Glavna zaloga za Trst, Gorico, Primorsko in Dalmacijo: R. Ditmar, bratje Brünner d. d. Dunaj, Trst, Piazza del Ponterosso štev. 1.

Sledile so nato naravnost vzorno izva-jane

proste vaje članic,

katerih je nastopilo 50. Predtelovadilni ste sestre Milena Cotičeva in Vera Poličeva. Vaje, določene za letošnji vsesokolski zlet v Ljubljani, ki se vsled vladne prepovedi ni mogel vršiti, so v svoji sestavi nekaj novega in to novo jim daje poseben čar. Dočim smo doslej videli pri prostih vajah proizvajanih večinoma v precej težkem, ne-kako zateglem in skoraj da s svojo težo morečem štricitrinskem taktu, le na kratko odsekano, predstavljamo le krepko silo, ute-lešeno v Sokolstvu, smo videli v teh čla-niških prostih vajah, izvajanih po lahkem, zibajočem tričetrtinskem taktu, sicer tudi krepost, ki jo daje telovadba telesu, vendar pa združeno z vso žensko milino in ljubko eleganco, prisojeno mehkeemu ženskemu značaju. Bile so to res ženske vaje za ženske.

Občinstvo je burno odobravalno vsako vajo posebej in navrnost uživalo na krasnih slikah, ki so se mu po onih lahkih, finih gibih menjavale pod očmi.

Ženskim prostim vajam so končne sle-dile

proste vaje članstva.

Tudi te vaje so bile pripravljene za ljubljanski zlet in so sestavljene z vso skrb-nostjo in natančnostjo, da v čim popolnejši meri pokažejo gibkost in prožnost v sokolski vadbi ojeklenelega telesa. Zdelo pa se nam je tudi tu, da kažejo tudi te vaje, vžlic iz-razu moške sile, ki je v njih, vendar neko-liko več lahkotnosti, nego smo bili navajeni pri dosedanjih prostih vajah članstva, s čim-mer pa seveda nikakor ne mislimo lahkote izvajanja, kajti v hitrosti posameznih gibov in prav tako hitrem prehodu iz položaja v položaj, pri čemer pa bodi vendar strogo varovana enotnost, tiči težavnost teh vaj, ki so zahtevale za tako stremno izvedbo, ka-kor smo jo videli na našem zletu, gotovo dolgotrajnih naporih vaj. Predtelovadila sta brata Jezeršek in Miklavc, a vse vaje je vodil z vso skrbnostjo in veščino župni načelnik, brat Ambrožič. (Pride še.)

Domache vesti.

† Ludovik Furlan. Dne 24. t. m. je umrl na Angoškem, kjer je živel v po-koju kakor c. k. računski revident, gospod Ludovik Furlan. Žalim se je ločil iz življenja mož nenavadne delavne energije tudi na raznih poljih narodnega snovanja. Svojedobno je bil nokočnik kaj agilne od-bornik tržaškega „Sokola“ in Slovenske Čitalnice, sourednik in pozneje dopisnik „Edinosti“, še pozneje urednik celjske „Do-movine“. Pridobil si je nenavadno splošno nabožbo, a posebne sposobnosti je imel za žurnalistični poklic. Kakor človek je bil najljubeznivejša duša in mu gotovo vsi, ki so mu bili kdaj bližje, ohranijo blag spomin. Sorodnikom njegovim v Trstu in Pilberku naše najiskreneje sožalje.

Iz časniškega sveta. Vrhovna uprava hrvatske „Stranke Prava“ je z ozirom na to, da se oni razkolniki, ki so se, podkrepljeni po hrvatski vladi, polastili glavnega stranki-nega glasila „Hrvatske“ niso pokorili skle-pom vrhovne strankne uprave, storjenih na konferenci v Trstu in niso izročili lista vrhovni upravi, začela izdajati lastno glasilo „Hrvat“. Prva številka je izšla v soboto v Zagrebu.

Glas iz vrst finančnih stražnikov. Namesto, da bi nam dali toli pričakovano pragmatiko in zaželeno zboljšanje, se naš položaj čim dalje slabša in postaja neprijet-nejši. Meni da za to, da bomo v tej vročini laglje opravljali službo in da ne bomo — lačni, so nam dali puško na rame in 20 patron. In v to, da se bomo laglje oddihali po naporni službi, se ne bomo smeli menda več preoblačiti v civilno obleko. In to je baje posledica prihoda novega gospoda

ekspoziranega komisarja, ki je — kakor se govori — že napravil vlogo za odpravo nošenja civilne obleke v našem svobodnem času. Ta gospod je pač še mlad in bi se hotel s takimi novotarijami — ki pa so podobne šikanam kakor jajce — čim lepše in cenit. Da bi on čim vspešneje lezel kvišku, naj bi se nam odvzelo še tisto malo svobode! Mi pa pravimo: če že njemu toliko ugaja uniforma, pa naj bi bil raje ostal pri vojaki, kjer bi ga gotovo jako postavno pozdravljali po vojaški. G. komisarju dajemo ugodno na znanje, da pri vojaki se služi le 3 leta, pri nas pa do 30 napornih let. Radi tega naj bi se nam ne zavidalo in jemalo še tisto malo svobode! Merodajne faktorje naše — tudi gospode poslance — opozarjamo, naj preprečijo te nečlovekoljubne nakane g. komisarja.

Takšni so! Z ozirom na to vest v sobotni številki našega lista se je snoči oglašil v našem uredništvu g. Ermano Gambel, trgovec z moko v ulici Bachi, o katerem je bilo rečeno v omenjeni številki pod zgoraj označenim naslovom, da je bil tudi v oni tolpi, ki je razsajala po Carducci-jevi ulici in to celo v prvih vrstah. G. Gambel nam je izjavil na svojo častno besedo, da oni dan ni bil niti v Trstu, temveč ves dan v Miljah, in da se kot trgovec, ki živi tudi od Slovencev, nikdar ni in ne bo vtičal v politiko. Obenem je izjavil, da je pripravljen položiti v banki svoto 10 000 K za tistega, ki mu more dokazati, da se je udeležil tudi le ene same demonstracije. V dokaz, da ne goji absolutno nikakega sovraštva do Slovencev, je izjavil, da bo odslej priobčeval svoje oglase v našem listu.

Jemljemo izjavo g. Gambela z zadovoljstvom na znanje in to tembolj, ker je ta izjava očividni dokaz o vplivu, ki ga ima naš list med tržaškimi trgovci in to tudi med onimi italijanske narodnosti. Naj bi se pa le to trgovstvo tudi vedno zavedalo, da živi v veliki meri od nas Slovencev, potem naš list ne bo imel nikdar prilike, da bi pisal o takih dogodkih, kakor je to bilo v zgoraj omenjeni vesti.

Kjer se dva prepirata, se tretji smeje. Od neke na Slovenskem nam pišejo pod tem naslovom: V rokah imamo zavitek, ki je na razpolago v uredništvu „Edinosti“, sledeče vsebine:

„K. K. Polizei-Direktion in Laibach. No. 401, pr.

An
Županstvu občine

Portofrele Dienstsache. Primorsko.“

In to iz bele Ljubljane, one Ljubljane, ki je naše središče! Lepa hvala! Kako je možno to? I seveda! Ti večni prepirl, od katerih trpe periferije neizmerno škodo.

Ako dobivamo celo od tržaške policije slovenske dopise v slovenskih zavitkih, bi morali tem opravičene zahtevati kaj takega od ljubljanske.

Nar. s.

Nesreča slovenskega naroda so renegati! Prejeli smo: I. volilnem okraju, I. razred smo imeli dne 23. junija 1913. še vroča tla in to po krivdi naših vmazanih renegatov, ki so iz volilne kampanje delali — kupčijo — seveda za patrio pure sangue Dobrigua —, dokler jih niso Slovenci zatolili. Kadar so pa naši možje tisto drhal odgnali iz pred volilca in so bili ti subjekti že precej oddaljeni, so začeli kričati: porci di ščlavi, p..., in grozili, češ, da se bodo maščevali za to posebno nad gosp. Nardinom. To so bili P. Vodopivec (p. d. L'mon), Germek in Pavlica, torej sama puro sangue! Saj so njihovi očelje: calati delle montagne. Vendar pa vsem jako dobro diši — slovenski denar. Vodopivec n. pr. ima gostilno v ulici Istria, kamor zahajajo večinoma Slovenci. Ali misli mož, da si s tem dela večjo reklamo. Od Slovencev prejema jo ti ljudje denar in v zahvalo zaničuje svoj jezik in svojo narodnost. Če pa bi g. Nardin hotel sodno postopati, so mu na razpolago priče.

V pojasnilo. Pred par dnevi smo priobčili notico, ki je govorila o razmerah v s skladiščih na državnem kolodvoru in je vsebovala tudi pripombo o gospodih „iz nemške kolonije St. Peter bei Görz“. Ker pa bi se moglo misliti, da je tu prizadet neki slovenski uradnik iz St. Petra pri Gorici, naglašamo, da dotičnik ne posluje na državnem kolodvoru, ampak v svobodni tuki.

Poziv! Slovenski rodoljubi so začetkom t. l. utemeljili znanstveno revijo „Staroslovan“, s katero je zvezana tudi izdaja biblioteke „Staroslovana“, s stremjenjem, da se goji in razširja tem potom pristna in neustranska veda o staroslovanstvu. In da se s znanjem naše prazgodovine tudi dviga naša samozavest in naš opravičeni narodni ponos.

Dosedaj sta izšla že dva zvezka, katerih imenitna in veleznimiva vsebina jamči, da je vse na pravem potu, in kaže, da nam je takega glasila bilo že davno potreba.

Z ozirom na naše razmere izhaja „Staroslovan“ v nemškem jeziku, ker hočemo obenem pokazati tudi sosedom, kako krivo je njihovo nazorje o slovenski minulosti, in kako je ono namenoma popačeno v mnogih oziirih.

Ker je naše delovanje zgolj narodno-zgodovinsko in poučevalno, prosimo tudi Slo-

vence, da pristope v obilem številu kot udi, kajti, čim več je udov, tem več se bo objavljalo in hitreje se bo nabrano gradivo izdajalo.

Vsem društvom, kakor tudi nekaterim posamičnikom, pošljemo, ako to zahtevajo, 1. in 2. števil „Staroslovana“ tudi na 8 dal na ogled.

Za obilen pristop prosil

Uredništvo
„STAROSLOVANA“
Kron. čr. ž. Morava.

Vpisovanje v CM šole v Trstu. Da se izognemo prevelikemu navalu ob vpisovanju v šole sv. Cirila in Metoda v Trstu, se bo za prihodnje šolsko leto vršilo vpisovanje dvakrat, dne 7., 8. in 9. julija in 11., 12. in 13. septembra t. l. V ponedeljek, torek in sredo 7., 8. in 9. julija bo pri Sv. Jakobu vpisovanje od 10. do 11. ure dop., na Acquedotto pa od 3. do 4. ure popoldne. Starši ali njihovi namestniki naj privedejo svoje za šolo годne otroke v šolsko pisarno ter naj pokažejo te papirje: 1. rojstni list (ali izpisek iz rojstne matice anagrafičnega urada), 2. zdravniško izpričevalo o cepljenju kozic, 3. zdravniško izpričevalo o zdravju oči. Priporočamo staršem, da o pravem času oskrbe te papirje, ker brez njih ni možno sprejeti otrok v šolo.

Vodstva CM šol v Trstu.

Člane „Slovenske Matice“, ki še niso plačali članarine za leto 1913, prosim da store to takoj, ker se mora poslati imenik članov in članarina po pravilih do 1. julija vodstvu. K starim članom, katerih naslov mi je znan, pošljem inkasirski s pobotnico dečka, novi člani pa naj blagovolijo poravnati članarino v znesku K 4 — pri poverjeniku, ul. Stadion 21, ali pa pri blagajni „Trgovske obrtne zadruga“, kjer dobe pobotnice. Gg. člane, ki so si pridržali pobotnico, ne da bi poravnali članarino, prosim, da nemudoma pošljete dotični znesek. Dosedaj je plačalo članarino: 17 državnih uradnikov in poduradnikov, 14 trgovcev, 12 zasebnih uradnikov, 10 učiteljev, 7 železniških uradnikov in poduradnikov, 6 odvetnikov in koncipientov, 4 duhovniki, 3 sodniki, ter po 1 zdravnik, inženir, in zasebnica. Ker imamo sedaj v Trstu toliko inteligence, želi „Slovenska Matica“, da bi se tudi njeno število članov zvišalo. Justin Arhar, poverjenik.

Delovodska šola za elektrotehniko na c. kr. državni obrtni šoli v Ljubljani se odprla s pričetkom šolskega leta 1913/14, to je 17. septembra 1913. Delovodska šola za elektrotehniko ima nalogo, da pripravi obiskovalce s sistematičnim poukom teoreti in praktično za njihov prihodnji poklic tako, da bodo lahko opravljali posle delovodij, monterjev, strojnih risarjev itd.

Učna doba traja dva celoletna tečaja. Učenci so redni ali izredni. Za sprejem je treba dokazati: 1) da je prosilec dovršil 17. leto, oziroma, da ga dovrši v tistem solarnem letu, v katerem je vstopil; 2) da je dovršil ljudsko šolo in 3), da se je izučil kakega mehanično-tehničnega ali elektrotehničnega obrta, ali pa da ima vsaj triletno prakso v kakem obrtu. Pri vstopu se je izkazati z naslednjimi listinami: a) krstni (rojstni) list; b) zadnje ljudsko-šolsko izpričevalo; c) morebitna izpričevala o obrtnih učiliščih, v katere je hodil prosilec za časa učenja pri mojstru (obrotna nadaljevalna šola, javna risarska šola, razni kurz itd.); d) učno izpričevalo, oziroma delavsko knjižico; e) od domačega župana izdano potrdilo o neomadeževanem vedenju; f) v dvomljivih slučajih domovinski list.

Vpisovanje se vrši v dneh 15. in 16. septembra.

Vojsnina znaša 2 K, šolnina 5 K, delavniška taksa 6 K. Ubožni učenci lahko dosežejo na podlagi posebnih, na deželno vladno naslovljenih prošelj, oproščenje plačevanja šolnine in delavniške takse.

Ženska podružnica CMD priredi kljub preključni cvetlični dan v proslavo letošnjega godu naših zaščitnikov sv. Cirila in Metoda. V to svrhu sklicuje za danes sestanek vseh Slovencev, ki se zavzemajo za to prireditve in ki bi hotele sodelovati. Obenem vabi tudi naše dijaštvo, ki nam je že ob lanskem cvetličnem dnevu pomagalo, da nam tudi letos v še večjem številu pomaga razpečevati cvetke. — Sestanek se bo vršil ob 6 zvečer v Slovanski čitalnici.

Izgubila je v nedeljo na veseličnem prostoru na Opčinah neka gospodična, usnjato zapetnico s črno, jekleno uro. Pošteni najdišelj naj jo odda v našem uredništvu.

Tržaška mala kronika.
Trst 30. junija.

Oni Francoz! po imenu Tissier, o katerem smo poročali, da so ga ovdle razne stranke iz Reke in Sušaka, da jih je oslepil za večje svote, je bil davi po nalogu državnega pravdnika vendarle aretiran in so ga odvedli v takajšnje sodne zapore.

Sukna, ločne in modno blago za gospode in dame, priporočam KAREL KOCIAN
XX tovarna sukna XX
v Mumpelou (Goske)
XX Usorel franko. XX

POHISTVO **SOLIDNO : : ELEGANTNO**
PO ZMERNIH CENAH
RAFAELE ITALIA
TRST - VIA MASCANTON - TRST

Mnenje g. dra J. Knappitscha
primarija v Gradu.

Gosp. J. SERRAVALLO

Trst.

Čast mi je odgovoriti na Vaše vprašanje, da sem dosegel najboljše vspehe z uporabo Vašega železnatega Kina - vino Serravallo pri slabokrvnosti, anoreziji in pri posledicah malarije.

GRADEC, dne 6. septembra 1912.

Dr. KNAPPITSCH.

HERMAN GAMBEL
Trst - ulica dei Bachi št. 8 - Trst

Velika zaloga moke, otrobov, drobnih otrobov, sirka, ovsa, riža, fižola itd. itd.

Lastna tvornica prepletenih steklenic (damižan) v Hrastniku (Štaj.)

Moja pred štiridesetimi leti ustanovljena in obdržana razstavi v Trstu odlikovana

tovarna godov

Izvršuje naročbe vsakovrstnih godov, bodaj za vino, žirje, likere, tropinove, olje, aličove, mazaškin itd. Jamčim za dobro delo in po nizkih cenah, da se ne bojim konkurentov. — Na deželo pošiljam cenika.

1422 **Fran Abram**
Trst, ulica S. Francesco 44.

Odprta je

nova mesnica

v Rojanu, ul. Apiari 5

(za cerkvijo)

Prodaja se goveje, telečje meso po K 1.60, 1.80, brez kosti 2.40 in koštrunovo meso ter perutnine. — Vampe po 36—40 stot. klg. Cene nizke.

ZOBOZDRAVNIK

Dr. Hinko Dolenc

ordinira

ulica S. Lazzaro št. 23.

Sprejema od 9—1, 3—6.

HELVETIA

Velika zaloga gramofonov

Trst, — ulica Barriera vecchia 19.

Vedno v zalogi velika izbor slovenskih in hrvatskih plošč od kron 2.50 naprej. Vedno nove plošče najboljše vrste. Gramofoni na obroke.

LETOVIŠČE
Bohinjska Bistrica
Bohinjsko Jezero

v Triglavskem pogorju, na progi drž. železnice Jesenice—Trst, 3 ure oddaljen od Trsta; alpska klima, izborna voda, stanovanja v gostilnah, vilah in priv. hišah. Ugodne železniške zveze za izlete, gorske ture. Zmerne cene. Informacije in prospekti brezplačno. Prometno društvo v Boh. Bistrici.

CROATIA **ZAVAROVALNA ZADRUGA V ZAGREBU.**
Edini domači zavarovalni zavod.

Ustanovljena leta 1884

Centrala : Glavno zastopstvo :
Zagreb, v lastni hiši, vogal Marovske in Preradovičeve ulice. Ljubljana, Novisad, Osijek, Reka, Sarajevo.

Podružnica: v Trstu, Via del Lavatoio št. 1. II. nad.

— — — Telefon 25-94 — — —

Ta zadruga prevzema pod ugodnimi pogoji sledeča zavarovanja:

1) Na življenje

1) Zavarovanje glavnice za slučaj doživljenja in smrti,
2) Zavarovanje dote.
3) Zavarovanje živežne rente.

2) Proti škodi po požaru

1) Zavarovanje zgradb (hiš, gospodarskih zgradb in tovarnih),
2) Zavarovanje premoženja (pohištva, prodajalniškega blaga, gospodarskih strojev, blaga itd.,
3) Zavarovanje poljskih pridelkov (žita, sena itd.)

3) Zavarovanje steklenih šip.

Zadružno imetje v vseh delih znaša K 102. 886

Letni dohodek premije s pristojbinami K 1486 297.56
Izplačane škode K 5624.162.96

Sposobni posredovalci in akviziterji se sprejmejo pod ugodnimi pogoji.

Natančnejše informacije daje Podružnica „Croatia“ Trst, Via del Lavatoio št. 1. II. n. in glavno zastopstvo „Croatia“ v Ljubljani (Trdnika Kmet in Slivar)

Zastopnika za Goriško s sedežem v Gorici sta Franc Perko v via della scuola agraria 6 in D. Gilčvert, ul. Bertolini 20

O ti preljudba polenta, kar smiliš se že človeku, ki ima le kolikšna srca, ker te itak tako otepavajo, da je kar čudno, da nisi že počnela, in zdaj pa zakriviš vzlic svoji lepi rumeni nedolžnosti tak greh! Sicer v resnici nisi kriva ti, temveč je polenta, ki te je delal, da je potekla dragocena človeška kri, toda najdejo se gotovi ljudje, ki bodo vso krivdo pripisovali edinole tebi, in med temi je gotovo mestni cestni pometač Osvald Zorzenon, ki je mislil, da je kuharje polente prav tako preprosta stvar, kakor pometanje.

Podobno si je sicer oboje nekoliko, toda kuharica pa vendar že ni meša, in tako se Zorzenonu, ki je v svojem prostem času mesil polento v ljudski kuhinji nekoga Petra Salo v ul. Farneto št. 4, prigodila nesreča, da njegova polenta ni ugajala gospodarju, ki je nemudoma degradiral Zorzenona — od kuharice k metli. To pa je Zorzenona — mož je vroče furlanske krvi iz Krmina — tako ujezilo, da jih je povedal prav bridkih Salotu. Ta pa je, ne bodi len, pograbil dvolitrsko steklenico in kresnil ž njo Zorzenona po glavi in ga precej hudo ranil, da je moral na rešilno postajo, kjer so ga obvezali. Hudega Salota so na policijskem komisariatu zadržali, potem ga pa izpustili. Seveda se bo moral zagovarjati pred sodnikom, ki mu gotovo vsaj za par dni prisodi drugega kuharja za polento.

In sedaj pa recite, da ni ta uboga polenta kriva, da je prišel Zorzenon ob zaslužek in dobil še poleg tega dva litra po glavi, Salo pa najboljšo upanje, da ga za par dni vtaknejo v luknjo! Da, polenta, in nihče drug!

Hud ljubimec. V ul. sv. Frančiška Asiškega št. 40 stanujoči 20 letni delavec Viktor Ferrazzutti, rodom Tržačan, si je danes ponoči hotel kupiti v Starem mestu, v ulici San Filippo poceni ljubezni. Prišlo pa je pri tej kupčiji do prepira in Ferrazzutti se je razjaril tako zelo, da je prodajalko počeno pretepel, in je, ker mu to še ni ohladilo jeze, razbil skoraj vse pohištvo v njeni sobi. Hudega ljubimca so aretirali.

Ponesrečilo se mu je, namreč nekemu Viktorju Cahilgaris, stanujočemu v ul. Ribirgo št. 35, ko je hotel na lahek način priti do denarja. Na pomoč sv. Karlu je namreč neki koprski kmet, Jernej Sandrič, naložil na vozič 8 košev zelenjave in sadja, ki ga je pripeljal s parnikom napredov v Trst, in se je le za trenutek oddaljil od voziča. Ko je prišel nazaj, ni bilo ne voza ne košar. Ova-dil je stvar policiji, ki je končno našla tatu na Goldonijevem trgu, kjer je ponujal ukradeno blago branjevkam. Bil je to omenjeni Calligaris, ki so ga vtaknili v zapor.

Nar. dol. organizacija.

Zidarska skupina NDO sklicuje za četrtek, dne 3. t. m. ob 6 zvečer javen protestni shod v društveni dvorani NDO, ul. Sv. Frančiška št. 2.

Na shodu, ki je za naše zidarje nujno potreben, se bo protestiralo proti veliki brezposelnosti zidarjev v Trstu, ki jo povzročajo na eni strani tujci, renjikoji, katerih je v Trstu tudi pri stavbiški obrti vedno več, na drugi pa občina, ker ne pospeši zidanja raznih občinskih poslopij. Z ozirom na važnost shoda pričakujemo, da se ga udeležijo zidarji v čim večjem številu!

Odborniki zidarske skupine NDO so vabljivi, da pridejo na posvetovanje, ki bo danes, v torek, ob 6 zvečer v društvenih prostorih NDO pri Sv. Jakobu.

Odbor godbenega odseka N. D. O. Danes, v torek, ob 8 zvečer, odborova seja v društvenih prostorih NDO pri Sv. Jakobu.

Zveza jugoslovanskih lesnih delavcev. Danes, v torek, ob 7 zvečer, odborova seja v društvenih prostorih.

Podružnica NDO v Sv. Križu pri Trstu je imela v petek zvečer v gostilni g. Košute društveno zborovanje, ki je bilo prav dobro obiskano. Na zborovanju sta poročala strokovni tajnik Vek. Mrak in dr. Josip Mandić. Oba govornika sta se v svojih govorih dotaknila tudi nečloveškega terorizma, ki so ga pričeli socialni demokrati v zadnjem času izvajati proti našim tovarišem v Nabrežini in v Sv. Križu. Naši delavci vedo, da baš ta terorizem dokazuje,

da socialnim demokratom zmanjkuje argumentov proti nam in da so s svojim odporom proti prodiranju NDO v teh krajih že precej pri kraju. Zato naj se naši ljudje tega terorizma nikar ne strašijo, ampak naj zaupajo v svojo moč. Kajti končna zmaga bo vkljub vsemu terorizmu le naša.

Društvene vesti.

Trž. kolesarsko društvo „Balkan“ priredi v nedeljo, dne 20. julija t. l., in sicer ob vsakem vremenu veliko mednarodno kolesarsko dirko, pri kateri smejo dirkati le v Avstro-ogriški bivajoči kolesarji. Proga znaša 115 km. Natančnejši spored se objavi pravočasno.

Telovadno društvo „Sokol“ v Trstu.

Danes zvečer ob osmih seja društvenega vaditeljskega zbora v telovadnici. Pridite vsi! Nazdar!

Načelnik.

Pevsko društvo „Trst“. Na V. občnem zboru, dne 22. junija t. l., se je konstituiral sledeči odbor: predsednik Katnik Zdravko, podpredsednik Hreščak Dragotin, tajnik Pregarc Rado, blagajnik Vrabec Anton, odborniki: Dobčnik Rudolf, Jug Josip, Katnik Velko, Turk Anton; namestniki: Benedik Dragotin, Gorlup Rudolf, Terčič Kristijan; pregledovalca računov: Bukovnik Dragotin in Malis Fran; arhivar: Vrabec Anton.

Vesti iz Goriške.

Županska zveza v Gorici se je posvetovala v svoji zadnji odborovi seji v političnem poslopiju ob deželnozbornih volitvah ter se je izjavila za složno delovanje med prihodnjimi slovenskimi deželnimi poslanci, da bi prišlo v deželnem zboru do rednega delovanja v boljši prospeh slovenskega dela dežele.

Veselica v prid naši Družbi v Gabrovici je vspela v vsakem oziru izborna. Ljudstva je bilo natlačeno polno iz vseh sosednjih vasi. Pevci iz Volčjega grada, pod vodstvom g. Terčona, so peil jako lepo in ubrano in pevsko društvo iz Pliskovice je s svojim nastopom zelo obilo pohvale. Vsa čast igralcem-Gabrovčanom, ki so rešili svojo nalogo v polno zadovoljstvo občinstva. Ples je trajal do 9^{1/2} zvečer. Vsa prireditev se je vršila brez vsakega nemira in motenja, česar so bili prisotni ljudje raznih strank.

Iskrena hvala obema pevskega društva, g. Šuc Alojziju iz Pliskovice, ki nam je s svojim sodelovanjem pripomogel do lepšega uspeha in „Kmet. izobr. društvu“ v Gabrovici za naklonjenost in podporo. Čistega dobička je bilo 100 K, kateri je poslan vodstvu sv. CM.

Iz Krmina. Rodbina Pirc in Mirko Ščitar v Vrtojbi sta darovala za podružnico CMD v Krminu v počestitev spomenu blagopokojnega A. Švara in č. g. E. Streklja 2 K.

Druge slovenske in hrvatske dežele.

Učiteljsko društvo za Postojnski šolski okraj priredi dne 3. julija t. l. ob 2 popoldne v ljudski šoli v Postojni slavnostno zborovanje ob 25letnici svoje ustanovitve. Dnevni red: 1. Slavnostni govor — nadučitelj Drag. Česnik. 2. Vdanostna izjava Nj. Veličanstvu — predlagatelj šolski vodja F. Juvanec. 3. Zgodovina učiteljskega društva — poročatelj Rudolf Horvat. 4. Razni slavnosti se tikajoči predlogi oziroma nasveti, kateri se pa morajo 3 dni pred slavnostnim zborovanjem doposlati predsedništvu.

Po sklepu slavnostnega zborovanja se bo vršil na istem mestu redni letni občni zbor z običajnim sporedom.

K polnoštevlini udeležbi vabi vse znajoče in neustrašene člane tovariše(ice), kakor tudi vsa bratska društva odbor.

Išče se mlad čevljarski rezač. — Čevljarnica Mikolič, Ulica Caprin 16. 1438

Hiša z vrtom na prodaj pri cesti blizu soškega mosta pri Gorici po zmerani cen. Naslov pove Inzeratni oddelek Edinosti pod št. 1436. 1436

Minerje in delavce išče rudokop „A d r i a“ v Britofu (Divača). 1437

Postrežnico za nekaj ur popoldne in do popoldne se išče. Naslov: ulica Luigi Galvani št. 1. 1444

200 l dobrega pasteliziranega mleka ima dnevno takoj za oddati. Tudi prgi pogrdbi za vse leto. — Naslov pove Inzeratni oddelek Edinosti št. 1431. 1431

Čajno maslo najbolj fino ima za oddati mlekarna Ivan Vidmar Črni-vrh nad Idrijo. 1432

Soba prazna, eventualno kuhinja se odda. Ulica Molin a vento 7, I. n. 1438

Išče se soba pri slovenski družini v okolici mesta. Ponudbe pod „Soliden št. 1435“ na Inzeratni oddelek Edinosti. 1435

Pevsko-bralno društvo „Dom“ priredi v Velikemrepu dne 20. julija veliki javni ples. Morebitni dobiček je namenjen društvenim potrebam. Na obilen obisk uljudno vabi Odbor. 1434

Knjigovodja zmožen bilanc in korespondent z izbornimi spricvali, več slovenskega, nemškega in deloma tudi italijanskega jezika, je nemški stenograf in stroje pisec z večletno prakso išče službo. Vsi p. takoj. Ponudbe pod „Medsebojno št. 1430“ na Inzer. oddelek Edinosti 1430

Odda se takoj soba z 2 posteljama pri slovenski družini, ul. Barriera vecchia št. 22, IV. na desno. 1311

Trgovina jestvin in domačih izdelkov ex Počkaj se priporoča el. občinstvu v mestu in na deželi. Postrežba na dom. Cene nizke. Za mnogobrojen obisk se priporoča Peter Bradelj, trgovec Podružnica Kolonja 295 1411

Ženitna ponudba. Uračnik IX. pl. r. in hišni posestnik, 40 let star z otroci bi se takoj poročil z gospodično ali udovo brez otrok s premoženjem. — Samo resne ponudbe s sliko naj se dopošljejo Inzeratnemu oddelku Edinosti pod šifro „Resnost Štev. 1414“. 1414

Hiša v Sežani z gospodarskim poslopijem velikim dvoriščem, priprava za kmetovalca, se pod ugodnimi pogoji prodaja radi odpotovanja. Več se izve pri lastnici Mariji Mahnič, Sežana 176. 1398

Modistinja Ulica Nuova 45, I. nad. prodaja krasne oblepene klobuke po Kr. 5. Izbera oblik p. Kr. 3. 1883

Priporočja se, pod novim vodstvom, na novo urejeni hotel „Pri zlatem Jeleni“ v Gorici. Cene zmerne. 1252

Inteligenten in učen, priden in pošten državni uradnik v pokoju, popolnoma več srbsko-hrvaškega jezika v govoru in pisavi, tudi cirilice, išče službo kot dopisnik, knjigovodja ali slično v Trstu ali zunaj Trsta. Govori in piše tudi laški, nemški in angleški. Ne zahteva velike plače. V Trstu prevzame tudi popoldnevno službo, ali službo na ure. Ima dobra spricvala in reference. Prijazne ponudbe pod „Uradnik v pokoju št. v. 1422“. Naslov pove Inzeratni oddelek Edinosti pod isto številko. 1422

Josip Visnovic

Zaloga ulica Dante Alighieri št. 3.

Peki in slaščičarji!

Lopate male in velike, lopate v obliki vesla, vedno na izbero. Zajamčena kakovost. Cena od 4--6 kron.

Čevljarnica „Alla Sartorella“

se je preselila

iz ulice Barriera vecchia št. 15

v ul. Arcata 5

v isti hiši.

Novo : trgovino

jestvin in kolonijalnega blaga sem otvoril in se vladno priporočam Slovanom, posebno pa onim, ki stanujejo v bližini. Potrudil se bom, da zadovoljim v vsakem oziru.

Benjamin Žerjal, Trst ulica Cecilia, vogal ulice Rug-gero Manna št. 3. 1437

Franjo Stančič

Trst - ulica Media št. 17 - Trst

priporoča svojo

trgovino jestvin in kolonijalnega blaga

katera je vedno oskrbljena s svežim in prvovrstnim blagom.

Prvaslovenska mirodilnica

v Trstu

Alojz Saletelj

ulica Carradori 18, v bližini gostilne NDO.

Zaloga barv, čopičev, mrežic za plin, predmetov iz gumija, sveč, mila, parfumov, mineralnih vod itd.

Izvršujejo se pošiljke petroleja v originalnih posodah in drugo.

Pomladansko zdravljenje

je najbolje s križastilnim

„čajem iz tisočroč“.

Obenem je to tudi izborna sredstvo proti ščipanju v želodcu, hemoroidom itd. itd. Zavoj za 12 dni z navodilom za eno krono se „dobva“ edinole v odlikovani lekarni

„Al due Mori“ dr. A. Praxmarerja Veliki trg, mestna palača. Telefon 337. Če se pošlje K 110, se odpošlje po pošti z obratno pošto poštne prosto. VARNOST SE PONAREDE!

Nova zaloga

šip, posodja in kuhinjskih

potrebščin

Trst, Istrska cesta (Via dell'Istria) št. 67.

Namešča osebno stekla in brezplačno.

Velika izbor za gostilne in krčme. Cene zmerne.

ZALOGA OBUVALA

in lastna delavnica

PAVEL VISINTINI

Trst, ul. G. Carducci 27.

Podružnica: ulica Riborgo št. 29.

Velika izbermoških in ženskih čevljev. Poprave se izvršujejo točno in solidno po zmer. in cenah

IVRDKA

Francesco Bednar

TRST — ustanovljena leta 1878 — TRST

je preložila svojo

trgovino šivalnih strojev

bicikljev in pridevkov z mehnično delavnico vred iz ulice Ponterosso št. 4

v ulico Campanile št. 19.

Prodajalnica ur in dragocenosti

G. Bucher

(ex drug Dragotina Vekjeta)

Trst (nasproti prejšnje prodaj. D. Vekjeta) Corso št. 36.

Bogati izbor zlatanine, srebrnine, dragocenosti in žepnih ur. Kupuje in menja stare zlato in tudi srebro s novimi predmeti. — Sprejema naročbe in popravila vsakovrstne srebrnine, zlatanine, kakor tudi žepne ure. DELO SOLIDNO. CENE ZMERNE.

Tržaška posojilnica in hranilnica

Poštno hranilnični račun 16.004.

Posojila daje

na vknjižbo, na menice, na zastave in na amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru.

Eskomptuje trgovske menice.

Hranilne vloge

sprejema od vsakega, če tudi ni ud in jih obrestuje po

4 1/4 %

Večje stalne vloge in vloge na tekoči račun po dogovoru. Rentni davek plačuje zavod sam. Vloga se lahko po eno krono. Oddaja domače nabiralnike (hranilne pušice).

registrovana zadruga z omejenim poročtvom.

Trst, piazza Caserma št. 2, I. (v lastni palači — vhod po glavnih stopnjicah).

Telefon št. 952.

Ima varnostno celico (safe deposits) za shrambo vrednostnih listin, dokumentov in raznih drugih vrednosti, popolnoma varno proti vladu in požaru, urejeno po najnovejšem načinu, ter jo oddaja strankam v najem po nizkih cenah.

Stanje vlog nad 10 milijonov.

URADNE URE: od 9 do 12 popoldne in od 3 do 5 popoldne Izplačuje se vsak delavnik ob uradnih urah.

Pozor!

Opoldne in zvečer abonement, zelo ugodno. Izborna kuhinja in budjevojske pivo (nič glavobola). Zmerne cene.

Restavracija-Hôtel Balkan (: Piazza :)

Velika zaloga vsakovrstnega sira. Priporočam trgovcem in gostilničarjem parmezan la po K 2-30 in naprej, kakor gorgonzola, ementalški, ovčji, sir in vsakovrstne slanine.

Priporočja se vdani

J. J. Suban, Trst, ulica Giorgio Vasari št. 10.